
Søndre Solspillet, Lier kommune

Kartlegging av naturmangfold

Miljøfaglig Utredning Notat 2025-N63

Dato: 26.06.2025

Notat 2025-N63

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS www.mfu.no	Prosjektansvarlig: Helge Fjeldstad Prosjektmedarbeider(e):
Oppdragsgiver: POB Entreprenør AS	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Espen Brustuen Areal+
Referanse: Fjeldstad, H 2025. Søndre Solspillet i Lier kommune. Kartlegging av naturmangfold. Miljøfaglig Utredning notat 2025-N63 ISBN978-82-345-0761-8	
Referat: POB Entreprenør AS har utarbeidet planer for bygging av ca. 25 boliger på Søndre Solspillet i Lier kommune. Miljøfaglig Utredning AS har kartlagt naturmangfold etter Miljødirektoratets instruks, samt kartlagt rødlistearter og fremmede arter. Eiendommene ligger delvis i et eksisterende boligfelt. Skogen i planområdet har vært gjenstand for flatehogst i løpet av de siste 20 årene og består idag av ungskog. Øvre deler har vært en svak lågurtgranskog (T4-C2) i blanding med bærlyngskog med furu (T4-C5). Nedre deler der leira kommer inn i grunnen er det ung lågurtskog (T4-C3) med stort innslag av edelløvtrær som ask og spisslønn. Området er tidligere kartlagt etter Miljødirektoratets instruks (2020) uten at det er registrert spesielle naturtyper her. Det ble under kartleggingen ikke registrert naturtyper som tilfredsstiller kriteriene etter Miljødirektoratets instruks. Av rødlistearter ble det registrert flere asketrær (EN). Av fremmede arter ble buskhyll (SE), kjempeslirekne (SE), kanadagullris (SE) skogskjegg (SE) fagerfredløs (SE), rynkerose (SE) og surkirsebær (PH) registrert.	

Forsidebilde: Fra midtre del av planområdet Foto: Helge Fjeldstad

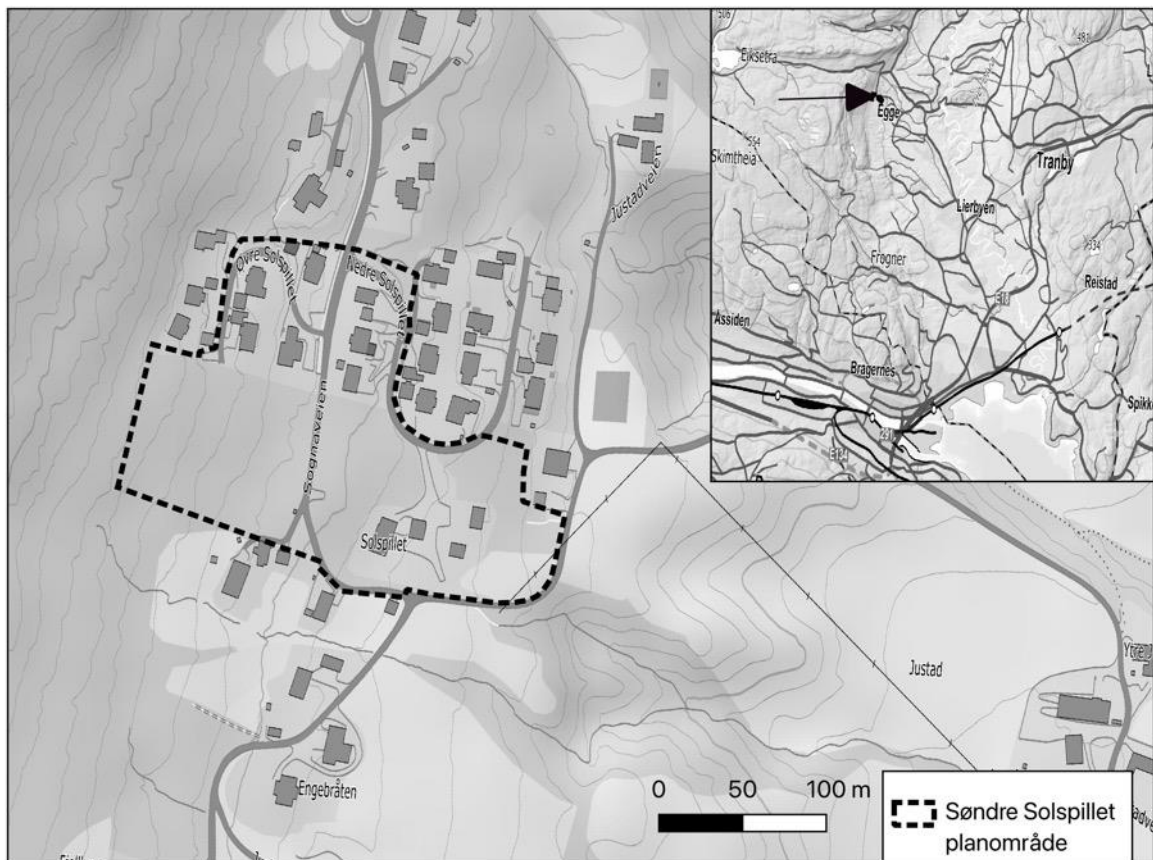
Innhold

1	INNLEDNING	4
2	METODE	5
3	VERDI- OG POTENSIALVURDERING	6
3.1	NATURTYPER	6
3.2	ARTSFOREKOMSTER	9
4	AVBØTENDE TILTAK	13
5	VURDERINGER I FORHOLD TIL UTREDNINGSKRAV I NATURMANGFOLDLOVEN	13
	KILDER	14

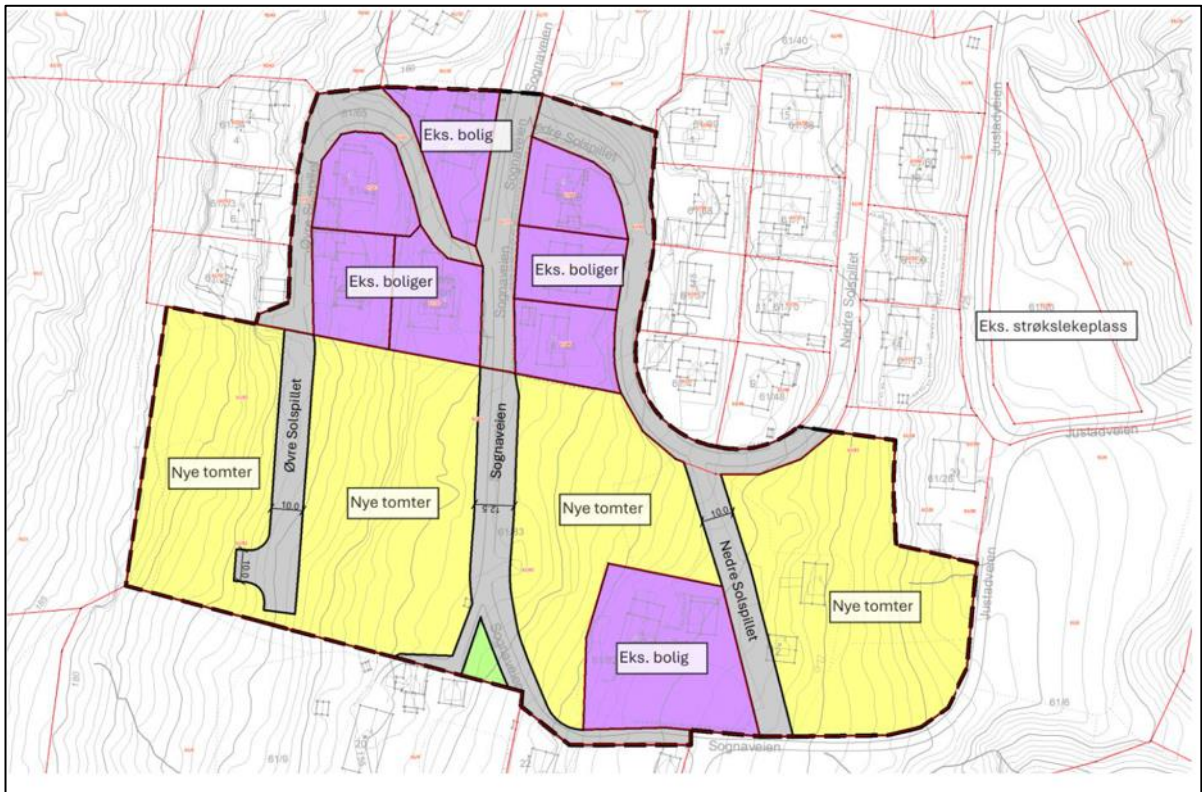
1 Innledning

Miljøfaglig Utredning AS har kartlagt naturtyper etter Miljødirektoratets instruks på området Søndre Solspillet i kommune. Bakgrunnen for kartleggingen er planer om bygging av omlag 25 boliger på området.

Miljøfaglig Utredning AS har kartlagt naturtyper i området og vurdert en eventuell utbygging i forhold til naturmangfoldlovens §§ 8-10.

Figur 1 Oversikt over planområdet

Figur 2 Foreløpig prinsippskisse for utbygging (Areal+ 2024)

2 Metode

Vurderingen av naturmangfoldet i planområdet med nærmeste omgivelser gjøres på bakgrunn av eksisterende data og befaring i området xx.06.2025.

I denne kartleggingen benyttes det nye typesystemet NiN (Natur i Norge), og verdifulle naturtyper er identifisert på bakgrunn av Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (Miljødirektoratet 2024). Utvelgelsen av viktige naturtyper er gjort med bakgrunn i norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken 2018a), i tillegg til enkelte naturtyper som har sentral økosystemfunksjon eller er spesielt artsrike (Evju mfl. 2017). Dette systemet blir nå benyttet i en storskala utvalgskartlegging av norsk natur.

I Miljødirektoratets kartleggingsinstruks blir lokalitetene gitt en økologisk kvalitet på en fem-delt skala, basert på lokalitetens skår for tilstand og naturmangfold etter vurdering av ulike, naturtypespesifikke parametere. Kvalitetskategoriene er som følger:

- Svært høy kvalitet
- Høy kvalitet
- Moderat kvalitet
- Lav kvalitet
- Svært lav kvalitet

Forekomst av rødlistearter er ofte et vesentlig kriterium for å verdsette en lokalitet. Gjeldende norsk rødliste ble lansert i november 2021 (Artsdatabanken 2021b). Rødlistekategoriene er vist i tekstboks 1.

Tekstboks 1. Rødlistestatus:

CR = kritisk truet (Critically Endangered)
EN = sterkt truet (Endangered)
VU = sårbar (Vulnerable)
NT = nær truet (Near Threatened)
DD = datamangel (Data Deficient)

Fremmede arter er kartlagt etter fremmedartslista 2023 (Artsdatabanken 2023). Artene er her fordelt på fem kategorier, se tekstboks 2.

Tekstboks 2. Inndeling av fremmede arter med økologisk risiko:

NK = ingen kjent risiko (No known impact)
LO = lav risiko (Low impact)
PH = potensiell høy risiko (Potentially high impact)
HI = høy risiko (High impact)
SE = svært høy risiko (Severe impact)

Naturtypene er kartlagt ved hjelp av Ipad og Miljødirektoratets kartleggingsapp NiNApp. Arter er kartlagt ved hjelp av appen Arter. Alle data er rapportert inn til Miljødirektoratets databaser.

3 Verdi- og potensialvurdering

3.1 Naturtyper

Området ble befart 28.05.2025 i pent vær. Planområdet ligger i en østvendt lise på tildels grunnlendt mark og dels marine avsetninger. Berggrunnen består av biotittgranitt (NGU 2025).

Av NiN kartleggingsenheter inngår svak lågurtskog (T4-C2) og bærlyngskog (T4-C5) i øvre deler av feltet med innslag av grunnlendt mark (T2-C2) og bart fjell (T1-C2). I nedre deler der leire kommer inn som løsmasser opptreer lågurtskog (T4-C3) samt innslag av høgstudeskog (T4-C18). I nedre deler i sørøst er det en varig eng (T45).

Ut fra historiske flybilder så har hele området vært utsatt for flatehogst i løpet av de siste 20 år. I området finnes derfor i hovedsak bare ungskog.

I øvre deler av planområdet har det vært gran- og noe furuskog. Området fremstår idag med dominans av bjørk og innslag av hassel, selje, rogn og gran (figur 4).

Figur 3 Øvre deler av planområdet har idag yngre bjørkeskog. Her er det stubber etter granskog som ble hogd for om lag 20 år siden. Foto: Helge Fjeldstad 28.05.2025

Figur 4 Løsmassekart fra området viser leirholdig grunn på østre del av planområdet og grunnlendt i vest (NGU 2025)

Nedre del av planområdet har innslag av leire i grunnen og en ung vegetasjon bestående av gråor, hegg, bjørk, ask (EN) og spisslønn.

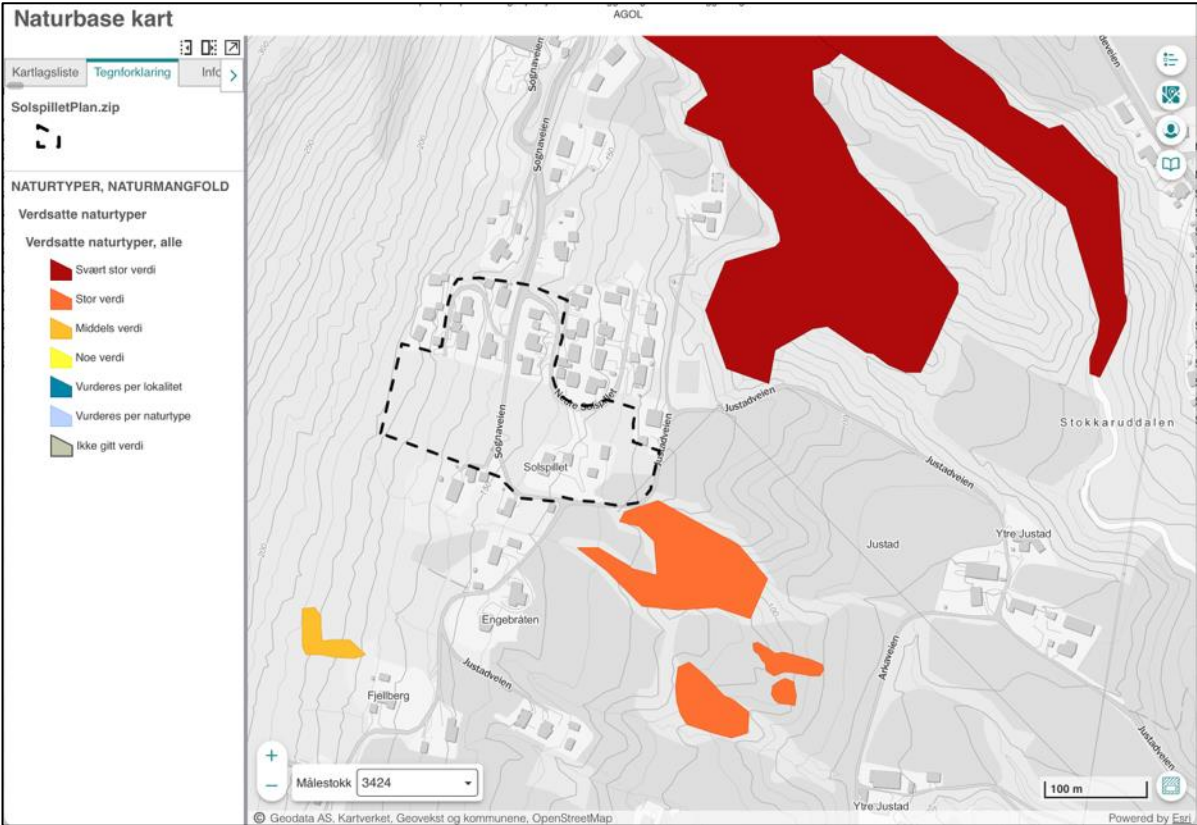

Figur 5 Ung edelløvskog med bl.a. ask og spisslønn i nedre del av planområdet. Foto: Helge Fjeldstad 28.05.2025

Figur 6 Bærlingskog (T4-C5) inngår i øvre og midtre deler av planområdet. Foto: Helge Fjeldstad 28.05.2025

Området er tidligere kartlagt i forbindelse med utvalgskartlegging for Miljødirektoratet i 2019 uten at det er registret naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i planområdet. Det foreligger heller ingen tidligere registreringer av DN13- lokaliteter i området (Naturbase 2025). Det ble under kartleggingen i juli 2024 ikke registrert naturtyper som tilfredsstill kriteriene etter Miljødirektoratets instruks.

Figur 7 Registrerte naturtyper i Naturbase rundt planområdet (Naturbase 2025)

3.2 Artsforekomster

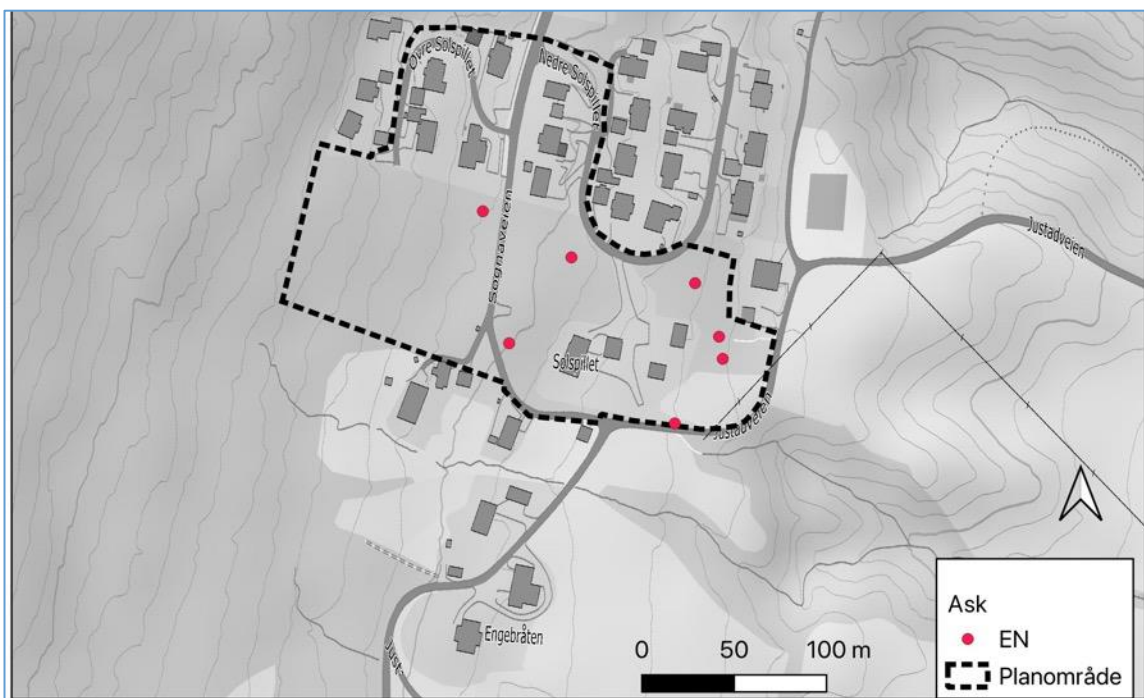
Det ble funnet én rødlisteart i planområdet under befaring. Dette omfatter ask (EN). Yngre asketrær finnes spredt i hele området. Ask er sterkt truet da den er utsatt for askeskuddssyke med en sannsynlig dødelighet på 50-70% av bestanden innen 30 år (Artsdatabanken 2021). Et sykt tre ble registrert i området.

Tabell 1 Funn av rødlistearter i planområdet

Norsk navn	Latins navn	Rødlistestatus	Forekomst
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN	Et større tre samt mindre oppslag

Figur 8 Bildet viser et par asketrær som trolig er angrepet av askeskuddssyke. Foto: Helge Fjeldstad 28.05.2025

Figur 9 Forekomst av ask (EN) i planområdet. (NB Ikke alle enkeltforekomster er registrert her, bare et utvalg)

Av fremmedarter ble det registrert buskhyll, kjempeslirekne, kanadagullris, skogskjegg, fagerfredløs, rynkerose og surkirsebær. I tillegg inngår det fremmedarter i hager innenfor planområdet, men dette ble ikke nærmere undersøkt.

Tabell 2 Funn av fremmedarter i planområdet

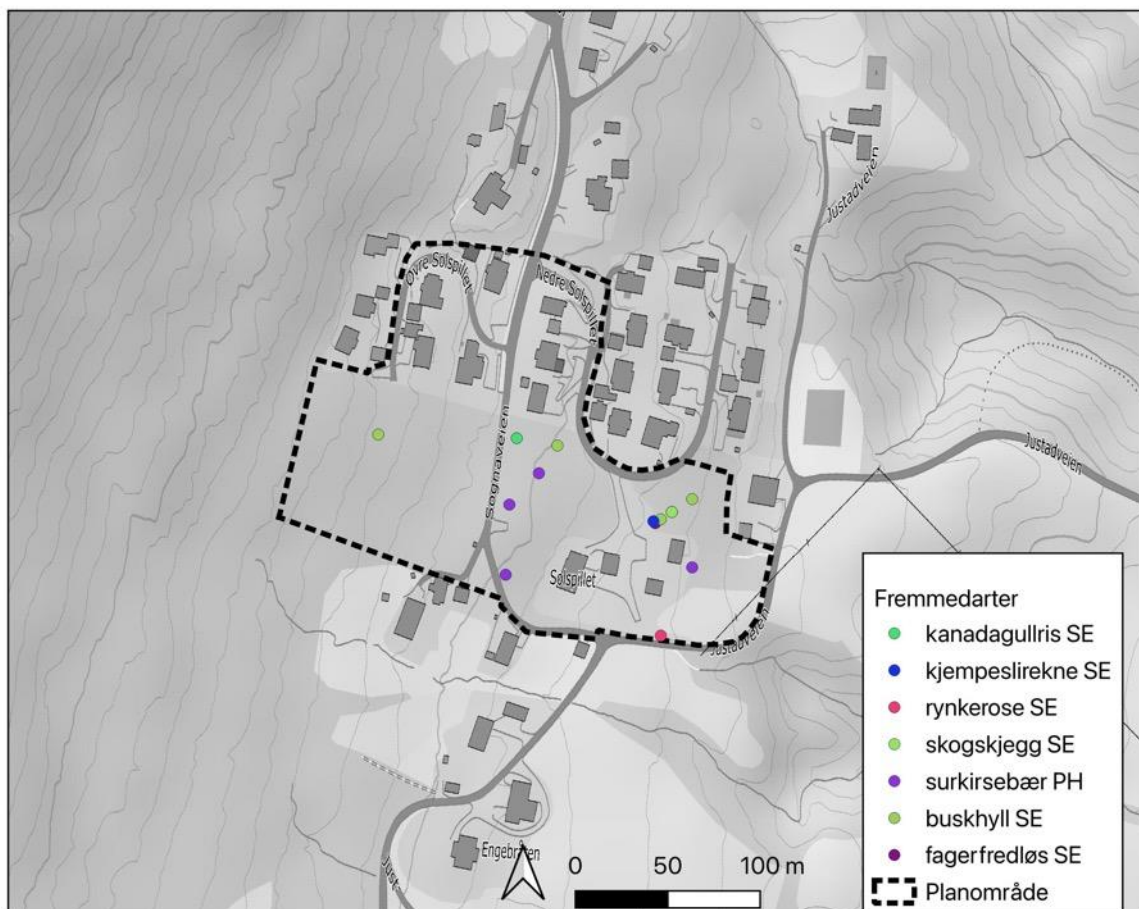
Norsk navn	Latins navn	Status	Forekomst
Buskhyll	<i>Sambucus racemosa</i>	SE	Spredt
Kjempeslirekne	<i>Reynoutria sachalinensis</i>	SE	Ett funnsted
Kanadagullris	<i>Parthenocissus inserta</i>	SE	Spredt
Skogskjegg	<i>Aruncus dioicus</i>	SE	Ett funnsted
Fagerfredløs	<i>Lysmanchia punctata</i>	SE	Ett funnsted
Rynkerose	<i>Rosa rugosa</i>	SE	Ett funnsted
Surkirsebær	<i>Prunus cerasus</i>	PH	Fåtallig

Figur 10 Fremmedarten kjempeslirekne (SE) i utkanten av en hage i planområdet. Arten står her sammen med fagerfredløs (SE) og mye skvallerkål. Foto: Helge Fjeldstad 28.05.2025

Figur 11 Fremmedarten buskhyll (SE) vokser spredt i ungskogen. Foto: Helge Fjeldstad 28.05.2025

Figur 12 Funn av fremmedarter i planområdet under feltbefaring 28.05.2025.

4 Avbøtende tiltak

Fremmede arter

Det er registrert flere fremmede arter i planområdet. For å minske risiko for spredning bør disse fjernes før utbyggingen settes i gang. Videre bør området følges opp påfølgende år med hensyn til fjerning av fremmede arter da massetransport i forbindelse med utbygginger kan bidra med å spre disse.

5 Vurderinger i forhold til utredningskrav i naturmangfoldloven

Her vurderes §§ 8-10, mens §11 om prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaveren, samt §12 om prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder overlates til utbygger selv å besvare.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

“Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.”

Denne fagrapporten er utarbeidet for å vurdere verdier i utredningsområdet. Utredningen har vært basert på standard metodikk for verdisetting og konsekvensvurderinger. Kartleggingene har fanget opp både arters forekomst i området, utbredelsen til ulike naturtyper og tilstanden. Det har vært lagt vekt på forekomst av rødlistede arter og verdifulle naturtyper, med grunnlag i nasjonale oversikter over slike.

Gjennom både generelle vurderinger av omfang og spesifikke vurderinger av de verdisatt lokaliteter er virkningene av planlagt tiltak på dem gjennomgått. Vurderingene er basert på generell kunnskap om artene sine krav til livsmiljø og naturtypene sine viktige kilder til variasjon.

§ 9 Føre-var prinsippet

“Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak”.

Kunnskapsgrunnlaget, gjennom datainnsamling og feltarbeide vurderes som godt.

Usikkerheten knyttet til forekomst av naturtyper (og rødlistearter) er redusert gjennom registreringene som nå foreligger. Føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

“ En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for”.

I planene er det ikke lagt opp til å beslaglegge naturtypelokaliteter etter Miljødirektorets instruks da det ikke er registrert slike i planområdet. Tiltaket vil derfor ikke øke den samlede belastningen for naturtyper i området.

I området forekommer rødlistarten ask (EN). Ask vurderes som sterkt truet på grunn av sykdommen askeskuddssjuka. I Lier kommune er arten vidt utbredt. En utbygging som foreslått vil medføre ubetydelig belastning for forekomst av ask i kommunen.

Kilder

Areal+ AS Planinitiativ for Søndre Solspillet. 19.12.2024

Artsdatabanken 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018.

<https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Artsdatabanken 2023. Fremmede arter i Norge-med økologisk risiko.

<http://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>

Artsdatabanken 2025. Artskart. Hentet 21.05.2025 fra <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter.

<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Miljødirektoratet 2025. Naturbase dokumentasjon. Biologisk mangfold. Arealis-prosjektet.

Hentet 21.05.2025 fra: <https://kart.naturbase.no/>

Miljødirektoratet 2024. Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter

NiN2. Miljødirektoratet Veileder M-2209. 372 s.

NGU 2024. Løsmassekart https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/